

С. Мягков ўкерчкё

Хакё ирёллө

С. Мягков ўкерчкё

С.М

2014 • 14 №
УТА – июль

ХЫПАР

КАПКАН

16+

Кулэш журналё – чыс-хисеп халалё

«Капкән» пирён пурнәсра –
Чән, пёрремёш ыранта:
Хырам тытса култарать,
Йывәрләхран хәтарать.

Әс парать, телёнтерет,
Сивёч сәмахпа йёплет —
Усал йәх-ях тасалтәр,
Пур пәтәрмах сүхалтәр!

– Алло! Пулшәр! Манән упашка компьютертан уйрәлаймасть!..

– Але! «Служба спасения»! Мой муж вошел в сеть и не может выйти!..

КАПКАН

Сатирапа кулаш журналё
1925 сулхи пуш уйахён
16-мёшёнче тухма пуслана
14 (1608) №
утӓ (июль)

Учредительсем – Чӓваш Республикин
Информаци политикин тата массӓллӓ
коммуникацисен министерстви,
Чӓваш Республикин Информаци
политикин тата массӓллӓ
коммуникацисен министерствин
«Хыпар» Издательство сурчӓ Чӓваш
Республикин хӓй тытӓмлӓ учрежденийӓ

Директор-тӓп редактор
А.П. Леонтьев

Редактор – Н.П. Петров
Художник – С.Б. Мягков
Калаплавсӓ –
Е.А. Трофимова

Журнала почта уйрӓмӓсенче,
«Чӓваш пичет»
тата «Советская Чувашия» киоскӓсенче,
редакцире султалакӓпех сырантарассӓ

Федерацин сыхану,
информаци технологийӓсен
тата массӓллӓ коммуникацисен
тытӓмӓнчи тӓрӓслев служби
2013 сулхи раштавӓн 12-мёшёнче
ПИ ТУ 21-00308 номерле
регистрациленӓ.

Индекс – 24608

Пичете алӓ пуснӓ: 21.07.2014

Пичетленӓ: 30.07.2014

Хут формачӓ 60x84/8

Усл.п.л. 1,5

Тираж 1749 экз.

Заказ К-1348

Ыйтмалли телефонсем:
56-09-31, 56-00-67, 62-50-06.

Редакципе издатель адресӓ:

428019, Шупашкар хули,

Иван Яковлев пр., 13.

факс: (8352) 62-50-06, 28-83-70

www.hypar.ru

e-mail: atal-volga@mail.ru

Журнала «Хыпар» Издательство
сурчӓ АУ техника центрӓнче

калапланӓ,

«Чӓваш Ен» ИПК» ПУП

типографийӓнче пичетленӓ.

Ал сырӓвӓсене рецензилемӓсӓ, тавӓрса

памассӓ. Журналӓн юрӓхсӓр

экземплярӓсем тӓл пулсан издательство

типографине пӓлтӓрмелле.

Кунти материалсене «Капканран» илнине

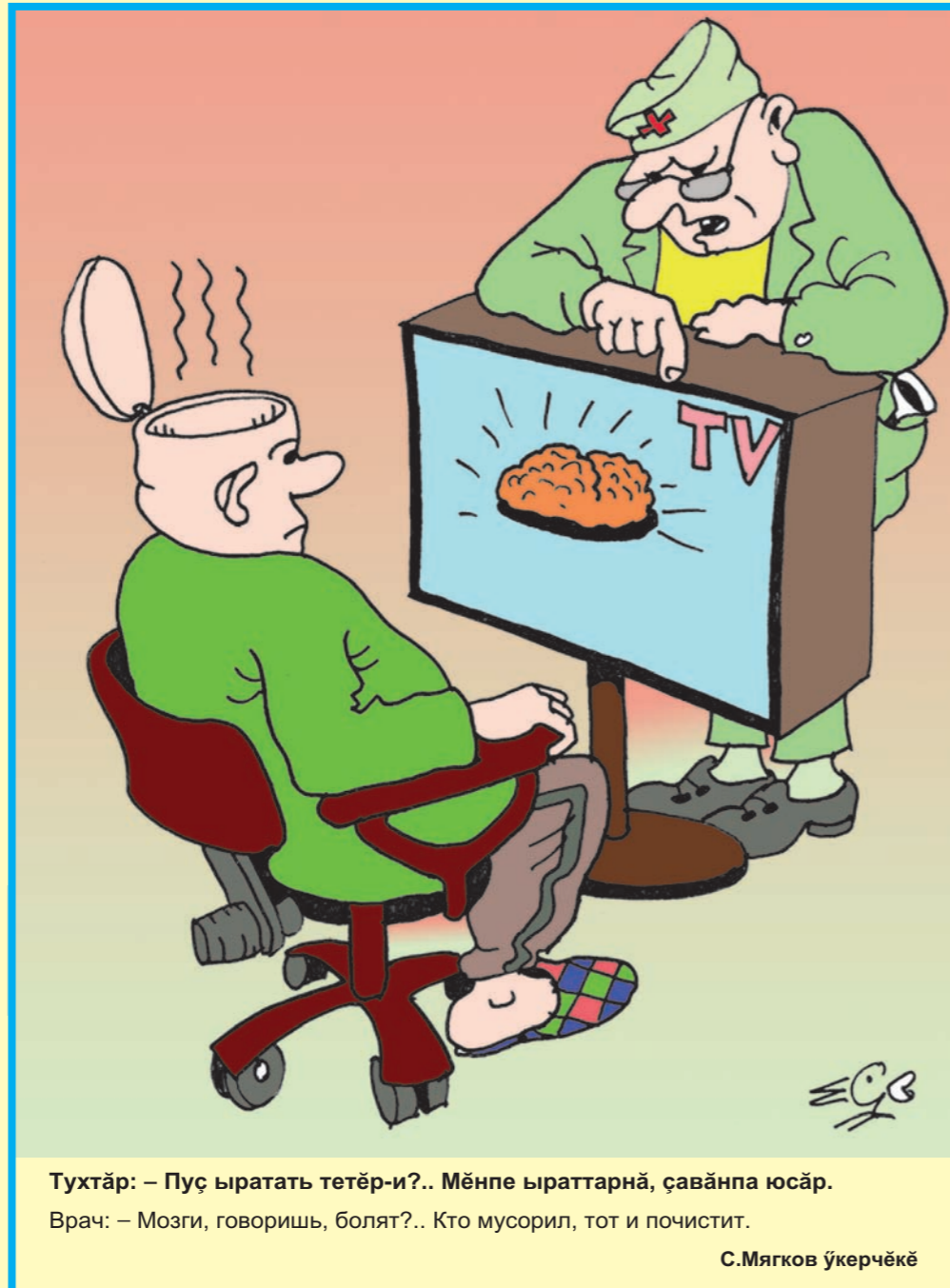
асӓнмасӓр тепӓр хут усӓ курма юрамасть.

Ӑссӓрӓн ӓсӓ те ӓссӓр

Сӓмӓрле районӓн сучӓ Пӓрӓчкаври ача суртӓнче ситӓннӓ 17 султи пӓр сӓмрӓк тӓлӓшпе приговор йышӓннӓ. Уголовлӓ ӓсӓ вара Пӓрӓчкав районӓн прокуратури тӓрӓслевӓпе пусарнӓ.

Каччӓ асӓннӓ ача суртӓнчи сула ситмен сӓмрӓксене наркотик сутнӓ. Судра йӓкӓт хӓйӓн айӓпне йышӓннӓ. Ӑна 5 суллаха колоние яма палӓртнӓ.

Сӓмрӓксене кусран вӓсертнӓшӓн должносри пилӓк сынна сирӓп йӓркепе явап тыттарнӓ. Сӓв шутрах ача сурчӓн директорне те. Воспитани енӓпе ӓслекен директор сумне должнос тӓлӓшпе пӓчӓклетнӓ.

Тухтӓр: – Пус ыратать тетӓр-и?.. Мӓнпе ыраттарнӓ, сӓвӓнна юсӓр.

Врач: – Мозги, говоришь, болят?.. Кто мусорил, тот и почистит.

С.Мягков ӓкерчӓкӓ

Пирӓн хӓна – Сильвия Петрова

– НАША ГОСТЬЯ

– Не ответишь на этот вопрос – забирай зачетку!
– Будет лучше, если вы заберете то, что лежит внутри.

– Доктор, у меня это началось с тех пор, как я стал начальником!...
– Уф! Подхалимная сып! Будете построже – сама пройдет.

– Я здесь, чтобы просить руки вашей дочери!..
– Ах ты хитрый! Всю забирай!

– Дорогой, я хочу шубу...
– Ух ты, моя хозяйка! Сейчас сбегаю в магазин за селедкой и свеклой!

Тѐлѐнмелле

Џут џанталӑк пурлӑхѐ: нефть, газ – пурте халӑхӑн. Џак ӑнлава пѐлмен џын пирѐн хушӑра џук-тӑр. Анчах тѐлѐнмелле! Мѐншѐн халӑхӑн хӑйѐн пурлӑхне пысӑк укџа парсах туянмаллаха? Џитменнине унӑн хакѐ џулсерен ӑссе пырать.

Совѐџ турки

Совѐџе тѐрѐс воспитани парсан вӑл нихӑџан та хӑйѐн хуџине џыртмасть.

Тѐрѐслѐх саккунѐ турки

Хыснан тимѐр шкапѐнчи 3 мѐльюн тенкѐ укџана йӑнӑшпа хӑйѐн кѐсийине чикнѐшѐн пысӑк вырӑнти чиновника џирѐп асӑрхаттарнӑ. Тулли кѐлеткеллѐ майран йӑлтӑркка енчѐкѐнчи виџѐ червонеца йӑкӑртнӑшӑн кѐсье вӑррине џирѐп режимлӑ колоние ӑсатнӑ.

Пултарулайх ѐселевџисене пѐлсе тӑма

Малашне џѐр-шывра «Плагиа̀т ӑслӑлӑхѐсене ѐсченѐ» намӑс ят пама пуџлаџѐ.

Гитлер... џухалнӑ

Иккѐмѐш тѐнче вӑрџиччен анӑџри џѐр-шывсене Гитлер хушамат анлӑ сарӑлнисен йышѐнче пулнӑ. Сӑмахран, Нью-Йорк хулин телефон справочникѐнче кӑна вӑл 22 хутчен тѐл пулнӑ. Анчах фашистла Германи вӑрџа выляса янӑ хыџџӑн Гитлер хушаматпа џӑрекен пѐр џын та тупӑнман.

Хѐрарӑм џинчен

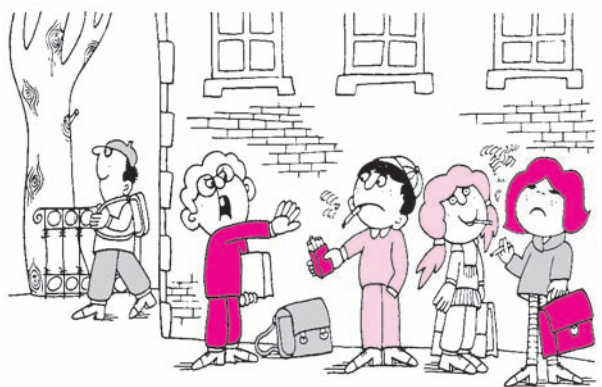
Камшӑн мѐнле те, маншӑн вара хѐрарӑм тени гаишника аса илтерет, гаишник тени – хѐрарӑма.

Мѐншѐн џапла тетѐр-и? Хѐрарӑмпа гаишник хушшинче пѐрешкеллѐх ытла та нумай. Ун-кун пӑркаланса киле таврӑнсанах арӑм тем те пѐр каласа тӑкать, пур-џук укџана тӑпӑлтарса илет. Хӑратать, ятлать, айӑплать...

– Ачана тухтӑр патне илсе каймалла мар-ши? Вӑл ӑсѐрни мана килѐшмест!

– Не следует ли ребенка показать врачу? Не нравится мне, как он покашливает!

– Пирус туртни сывлӑхшӑн сиенлѐ тенине илтес килменрених туртас мар тетѐп...

– Не буду привыкать к сигаретам, чтобы потом всю жизнь не выслушивать, как это вредно для здоровья...

Б. Балаж-Пири ӑкерчѐкѐсем

– Ашшѐ-амӑшѐ ӑсталла пӑхать-ши?

– И куда смотрят родители?

Б. Старчиков ӑкерчѐкѐ

Кәсәл тәнчере питә паллә япала пулса иртет, ахәр самана та җитме пултарать текен хыпар тухрә. Унан вәхәтне те паләртрәс – шәп та ләп юпа уйәхә имәш...

Пәрре җапла Армутикасси ялне хура шлепке тәхәннә арҗын килсе җитрә. Чи малтан вәл ялти лавккана кәчә, унта пухәннә җынсене хәй асамҗа пулнине пәлтәрчә, үләм мән пуласса тәпәйрәпә туйса тәни җынчен каласа пама пулчә. Малашне этемләхе мән кәтнине пәлес тесен каҗхине Культура керменне кәна пухәнмалла иккен.

Армутикассине асамҗа килнә текен хыпар таврана наччасрах сарәлчә. Ара, кунашкалли ку тәрәхра питә сахал пулать-җке. Чәваш ялне юлашки вәхәтра клоун та, әрәмҗа та питә сахал килет. Килсен те җуллахи вәхәтра отпуск вәхәтне ирттерме кәна. Кәнтәр енчи хуласене кайса канмашкән укҗа-тенкә җителәк-сәр җав ку чухне.

Каҗхине җичә сехет тәлне Армутикассинчи культура керменне халәх ләк тулли пухәнчә. Кәнәшән пәр пус та илмерәс тата. Ку пухәннисене савәнтармаллипех савәнтарчә.

– Самани юлашки вәхәтра ләпкә мар, – терә хура шлепкеллә арҗын сцена җине хәпарса тәрсан. Анча хамәр тимсәр те җәткән пулнәран вәл татах йывәрланасса кәтсе тәр.

«Җыләхлә» җәр җинче пурәнакансене самаях вирлә

Геннадий ХАЙХИ

ИНКЕКЕ СИРЧӘ

вәрҗса илнә хыҗҗән асамҗа шәвәр пурнине маччаналла тәлләрә.

– Кәсәл хәвел питә хәртсе пәхәт. Тем тесен те ку ахальтен мар әнтә. «Юлашки хут җынсене савәнтарса юлам хуть», – тесе тәрәшнә пекех туйәнәтә, сехәрлентерсе пәрахрә хура шлепкеллә арҗын. Хәвел җав тери хәватлә, җапах та пур япалан та вәҗә пур-җке, амутке.

Җак шухәша турре кәларас тесе пулас, асамҗа хәйән сәмахне вәҗлес терә. Калаҗасса та самаях калаҗрә әнтә.

Эпир пурте хуйха үкрәмәр. Пурнәҗ тинех кәштах лайәхланнә пек туйәнәтчә: пәлтәр яла газ пәрәхә кәртрәс, курәк акмашкән ял җывәхәнче җәр лаптәкә уйәрса пачәс, ятсәр җырма урлә кәпер хывма шантарчәс.

– Нивушлә җак инкәкрән хәтәлма май тупаймәпәр? – пәшәрханса ыйтрә Путене Мишши.

– Җәр җинче этем пултарман әҗ җук! – хытарсах каларә хуларан килнә хәна. Анча җакнашкал вышкайсәр инкәке сирме пурте пултараймаҗсә. Җав тери хәватлә җын кирлә, шәп та ләп ман пекки әнтә.

Җак сәмахсене илтсен залра чән-чән ахәр самана тапранчә. Кам ура җине сиксе тәчә, кам сцена җине тухасшән пулчә. Пурте хәнаран хутләх ыйтаҗсә: «Турә пул, ан пәрахсам пире, мән кирлине вәсех парәпәр!» Асамҗа җирәплетнә тәрәх – вышкайсәр инкәкрән хәтәлас тесен укҗа кәна пухмалла-мән.

– Әпә җав тери хәватлә җын, мана түпе вәй-хал парса тәрәтә! – терә вәл кәкәрне җапсах. – Анча әпә те сирән пекех җын вәт. Вәй-халәм ан чактәр тесен манән пәрмай хәйма, пыл, җу җимелле. Хәш чухне «җуттине» җыпсан та пәсмасть. Анча та җак апат-җимәс шутсәр хаклә. Җавәнпа та...

– Эпир вәсех әнлантәмәр. Шутсәр хәватлә җын валли нимән те шел мар. Ара, самани кәна ләпкә тәтәр – укҗи тупәнә вәл.

Халә выҗәллә-тутәллә пурәнатпәр. Пәтәм укҗана хура шлепкеллә асамҗа пуҗтарса кайрә. Ку нимех те мар, түпере сарә хәвел пәхәт мар-и.

Ѓылӑх чӑмӑркки

Пӑр хӑрарӑм хура ӱтлӑ ача ҫуратнӑ. «Ах, ҫылӑх чӑмӑркине упӑшкана епле кӑтартмалла-ши? Ултава мӑнле сирсе ямалла-ши?» – шухӑшланӑ вӑл.

Акӑ упӑшки сыватмӑша ача курма пынӑ, йышӑну пӑлӑмне кӑнӑ. Хӑрарӑм унпа курнӑҫма шикленӑ, дежурнӑй сестрана калаҫма хушнӑ. Лешӑ те, асӑрханулӑскер, арҫын патне тухман. Мӑн пулса иртнине пӑлтерме Ваҫука – шыв пӑрӑхӑсем юсакан слесаре – хушнӑ.

– Ваҫук, йышӑну пӑлӑмӑнче Патраков ларать. Халех ун патне пыр та калаҫ. «Санӑн арӑму хура ӱтлӑ ача ҫуратнӑ... Ген тытӑмӑ ҫапла. Мутаци пулнӑ пулас», – тесе ӑнлантар... Арӑмне ан айӑплатӑр. Ваҫук, сана уншӑн ахаль тумӑп, спирт ёҫтерӑп.

Ваҫук карланкине пӑр курка спирт янкаттарнӑ та арҫын патне пынӑ. Ҫапла каланӑ:

– Мудак эсӑ, Патраков. Арӑму хура ӱтлӑ ача ҫуратнӑшӑн ху айӑплӑ. Хӑрарӑмпа ҫывӑрнӑ чухне хытӑ муталанмалла марчӑ. Мутаци пуласран мунчана каймаллачӑ. Халӑ ывӑлна ҫума кай!.. Ас ту – «тасипе» ҫу! Кӑрчамапа ҫеҫ чӑхесен Гена пепкӑ ҫумне яланлӑхах ула-чӑла тӑс ҫыпӑҫӑ.

Н. СУЙМАНОВ

Аптӑрамалла

Ёҫрен киле вӑхӑтра таврӑнсан арҫын мӑн симелле-ши тесе нушаланать, каҫа юлсан арӑма мӑн суймалла-ши тесе пуҫ ватать. Аптӑрамалла! Вӑхӑтра таврӑнсан та, кая юлсан та – хӑрарӑм ыррине курма ҫук.

Тӑрӑсленӑ

Упӑшки арӑмне тӑрӑслеме шутланӑ: Марьен еркӑн пур-ши, ҫук-ши? Пӑррехинче систермесӑр туалета кӑнӑ те кӑсье телефонӑпе шӑнкӑравланӑ:

– Алло! Мариҫ!.. Савниҫӑм! Эпӑ сана юрататӑп!

– Эпӑ те, Пурис! – пулнӑ хурав.

Хайхискер туалетран тухнӑ та ыйтнӑ:

– Кам шӑнкӑравларӑ?

– Э-э, кӑршӑ хӑрарӑмӑ...

– Пурис ятлӑскер-и?..

Ҫемьере – пурте пирӑн

Упӑшки арӑмне:

– Яланах эсӑ «ку манӑн» та «ку манӑн» тетӑн.

Ҫемьере «манӑн – санӑн» ҫук. Пурте пирӑн: хваттер те, машина та, дача та... Шкапра мӑн чакаланатӑн? Каланине итлеместӑн те.

Арӑмӑ пуҫне ҫӑкленӑ те кӑкӑр ҫыххине кӑтартнӑ:

– Ку та пирӑн-и?

Пулӑ ... калаҫать

Арӑмӑ упӑшкине:

– Ас тӑватӑн-и, тӑхӑр уйӑх каялла эсӑ отпуск илнӑчӑ.

– Ну.

– Ӑста ҫӑренӑ-ха эсӑ ун чухне пӑр эрне хушши?

– Пулӑра.

– Вӑт, эсӑ ҫаклатнӑ пулӑсенчен пӑри шӑнкӑравларӑ.

– Пулӑсем калаҫмаҫҫӑ-ис, – тӑлӑнӑ арҫын.

– Калаҫаҫҫӑ ҫав. Эсӑ тин кӑна ача ашшӑ пулса тӑнӑ тесе пӑлтерӑ.

Александр САВЕЛЬЕВ-САС

Кёрешү

Ёске хирёс ҫырмастпәр-и? Ёскёҫсене ятлатпәр,
 ҫине-ҫинех ҫыратпәр, Ятла-ятла супатпәр,
 ҫыра-ҫыра ыратпәр, Канмалла кәшт сыпатпәр,
 Канмалли кәшт сыпатпәр, ҫенё вайпа ҫыратпәр,
 Татах ҫырма ларатпәр, Кёрешёве тәсатпәр!

Алексей ВОРОБЬЕВ

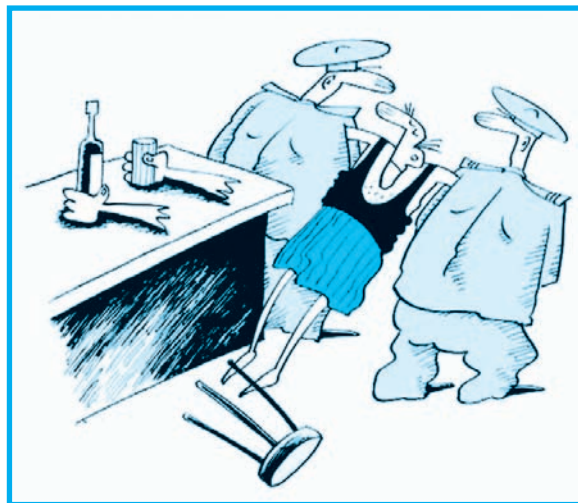
Алак ҫёмёрни

Юнашарта хёраpама хёнеҫсё.
 Йёмест,
 Ыратнине, тен, пулнә уями.
 Хулән саспа темскер хушаты хуняшшё,
 ҫухәрашаты элексё хунями.

Чётрет
 Сив чир силленё пек ман пүлём.
 Манән пырта хёраpам ҫәтнә сас.
 Мёнле сәмах калас-ши ман хёрүллён?
 Хён-асаpа мёнле ман пуләшас?

Эй, чарәнәр!
 Тек таврәнмасть чураләх.
 Е мантәр-им хёраpам вәл камне?
 Вәл Пушкина,
 Вәл ҫеҫпёле ҫуратнә.
 ҫунат вәл панә Шуршәл ачине.

Пусламәшён пусламәшё – хәраpам.
 Пёр путсёр ҫеҫ хәятә ал ҫёклеме.
 Чән мәшкәл ку. Судран хәраpам.
 Пуслатәп эпё алак ҫёмёрме.

Николай ТЕВЕТКЕЛ

Ан тив, ҫын юлташла асәрхаттартәр...

Ан тив, ҫын юлташла асәрхаттартәр –
 Калаты-и хыттән е ҫемҫен сана,
 Пёрех! – чунран юнтармәш кәмәл тартәр:
 Тавах ыр канашсем паракана.
 Мёнле сәнпа каларё вәл – тиркемёп:
 Хар! кәшкәрсә-и е йәваш саспа,
 Чән сәмаха ялан чуна илем эп

Аш куләри хёвеллё хаваспа.
 Асталәха туптар-и чәркәшмасәр,
 Эппин санпа та, критик, килёшсе.
 Сисетёп: эсё пурнаймастән мансәр,
 ҫүретён сулхән сәнлән, күлешсе.
 Чөлхү пәртак чәкраш та – мён тәвас?
 Эпир те тёл пулмастпәр-ҫке час-час!

Вуннәмеш сул ёнтё Эрхип Ефимчя районти шалти ёссен пайёнче ёслет. Хайён камалё туртнпех килнё вёл кунта. Тен, саванпах-и, йышра хисепре. Ара, тарашса ёслекене кам чысламё-ха. Канашлусенче час-часах мухтащё: маттур, маттур Эрхип тещё. Ёсе юратнэранах пакун синче сутя сьлтэрсем те хутшансах пырасщё. Акя иртнё уйэхра асля лейтенанта ситрэ вёл. Сьлтэс хушна ятпа Эрхип тусёсене каштах савантарма шутларё. Ёсмелли-симелли унтан-кунтан тупкаларё. Кащ пулттипе вара Вакяр Мётрипе Сухал Хёветёрне тата Ёнсе Вашлипе кущ хёсрё. Пушят Йэванё те вёсенчен юлмарё. Вёл та Эрхиппе тахсан аля тытсах каласнё-ске. Хакля ханасем каланя-каламанах Эрхип Ефимчя патне вашкэртса ситрэс.

– Тавай сьлтэс сьлас, – терёс хайхисем алякран кёрсенех.

Кил хуши ытла хыт кукарах мар, хавэртрах хяюлланма тесе эрехне лешсене сара стаканёпех савэрчё.

Чяпэрт та чяпэрт турёс ту-

СЬЛТЭС СУНИ

тасем. Каштах рехетленсен пусларёс хайхи картла сьпма. Паллах, уксалла. Ёнсе Вашлипе Сухал Хёветёрё темищё те выляса ячёс, кёсийсем пушансах юлчёс.

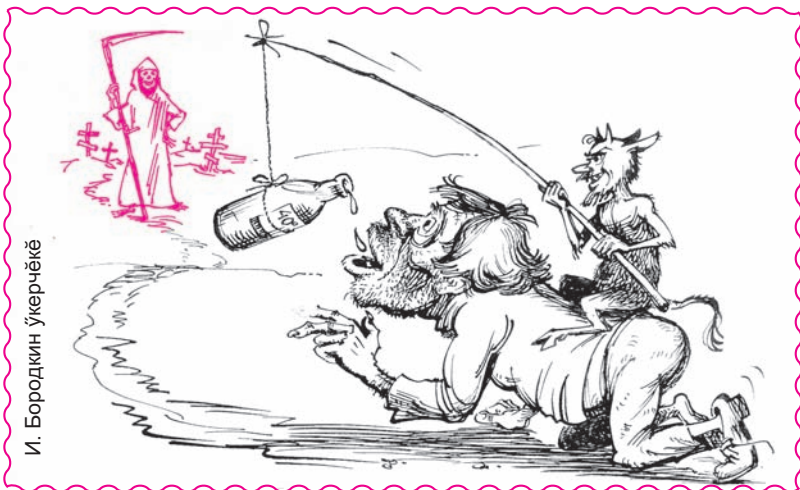
– Халё сирён вай висмех тивет, – терё ськсене самай хёрнё Вакяр Мётри сарлака сьпкине чеен

сэтаркаланя май. – Условийё ськнашкял: кам кёрешуре сёнтерет, аня хай тупса килнё пуляштухран икё черкке ытларах лекет.

Сьв вэхэтрах Ёнсе Вашлипе Сухал Хёветёрё чакяк пек чакялтатма пусларёс, унтан тупелешсех укрёс.

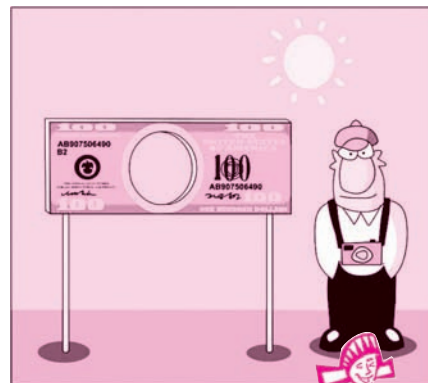
Туссемшён сын сьлтэсне сьлтэс куранмиех суни хакля ларчё. Ёнсе Вашлипе Сухал Хёветёрён сьмки-пуссенче сёнё сьлтэс-мькальсем ялкяшма тытанчёс. Анчях вёсем хушисене савантармарёс, хаш та хаш сывлаттарчёс. Вакяр Мётрипе Пушят Йэванё сьв кащ килёсене ситме вай тупайман. Хайсен килёсене каякан сул-йёре уляштарса Сьнуксен хапхи умёнчех хуп туртарня. Сьпла вёл черккене тытма пёлмесен.

Георгий ТУСЛИ

Сянаннинчен

Кун вэрэманнишён ёмёр тасялмасьт.
Хура сёрпе туслашсан сывлях тасалать, ёмёр вэрэманать.
Сямаха ёспе сирёплетсен пирён пек лайях пурянакан пулас сук.
Ырэ туни сьнна юсать, усал туни пясать.
Асля сын аслэрахшишён асля мар, умах сын умахраххишён асля.
Чухан сын сукляхпа пуян.
Уйри куранать, вэрманти илтёнет.
Пёрисем сунатсарах вёсёсщё, теприсем сунатпа та сёкленеймёсщё.
Сил астан вёрнине пёлмесёр ан сур.

Ман шутпа, йёкётсем, хать те мёнле пулсан та вёренме ёлкёрнё, е техникум, е институт-университет пётернё хёрсене кәна качча илмелле. Вунә сул кәна вёреннисемпе чисти нуша вёт, чисти тамәк: ёнсене те хыпалаттарать, лёпкене те кәтәрт-кәтәрт хыстарать... Акә, сәмахран, пурнәсра хампа мён пулса иртнине каласа парам-ха сире.

Авлантәм эп. Альфия ятлә пикене юратсах, килёштерсех качча илтём темелле. Шәкәл-шәкәл пурәннаттәмәр. Авланнә-авланманах хваттер пачёс. Вёр-сёнё хваттере часах ача сас-си те янәратма тапратрё. Малтанхи пепкемёр хёр ача пулнәран пурәна киле ман Альфияна каллех ывәл ача тупса килме сөнү парас килчё.

– Пёлетён-и, Альфия тәванәм, – терём әна пёррехинче, – кұршёсем мён хәтланасёсё?

– Хәш кұршёсем?

– Вәтәр иккёмёш хваттерте пурәнаканнисем. Вёсем те пирёнпе пёрлерехех мәшәрланнәччё. Иртнё эрнере хайхисем, пёлетне, иккёмёш ача тупса килнё.

– Иккёмёш ача? Әстан тупнә вара әна вёсем? – нимён те әнланмасть Альфия.

– Купәста хушшинчен. Тен, тәванәм, эсё те тухса кёретён пахчана, а? Унта мана валли уләп-пәхаттир тупас пулсан, Альфия, тем пекех тав тумалла эп сана. Әнланмалла-и халь?

Эпё сәмаха әсталла шутарнине мәшәрәм тинех әнкарса илчё, вара, кусёсене чалтәртаттарса:

– Купәста хушшинче анрашса сұреме эпё качака мар! – тесе татса хучё. – Питех сұрессу килсен, хәв кай... А эпё вара кәсәл каятәп.

– Әста?!

– Вёренме. Техникума. Әнт!

Ку сәмахсене илтсен ман сурәм тәрәх темле йывәр та сулмаклә пәр

майёпен шуса анса кайрё.

– Эсё вёреннё-и? – тәпчерё Альфия. – Вёреннё! Манән пелу сахал-и? Сахал! Эппин вёренмелле-и? Вёренмелле, мёншён тесен эфир иксёмёр те пёр тан праваллә сунсем.

Хам епле вёреннине аса илтём те... кус хуралса кайрё. Урайне персе анаттәм та пулё, юрать Альфия пырса тытрё, диван сине ларма пуләшрё...

Пикесемпе хёрсене, арәмсемпе хусаха юлнә майрасене еплерех пуләшаттәмәр эфир зачетсене хәтёрленме. Эфир, йёкётсем, вёсемшён кус хупмасәр тертленеттемёр те кайран ушкәнё-ушкәнёпе е кинона, е ташша каяттәмәр. Халь вара... арәм вёренме каять. Ай, аллахәм, мён япала вара ку! Тем те пырса кёрет пуль вёренмен хёрарам пусне. Эпё арәма апла каласа пәхатәп, капла йәпататәп, урәхларах та илёртетёп, турти кёскелсе кайнәскер ним туса та каялла чакмасть.

Вёренме кечё-кечех, мур илесшё. Семьери ёс-пус пётёмпех ман сине татәлса анчё. Ёсре те ёлкёрмелле, килте те – тарламалла: савәт-сапа, кёпе-тум, урай-мён сумалла куллен; ачана вәхәтра тәрантармалла, усәлтарма илсе тухмалла; ир тәрсан садика лөс әна, кас пулсан – вәхәтра илме ан ман. Эй, аллахәм, кала, мён япала ку? Тем те курса тәрән сав вәхәтра вёренмен арәмсемпе.

Сәпах, мёнле калас, пурәннаттәмаха кәштәртаткаласа, чун ыглашши тёлкёшсех сунмастчё, анчах та пёррехинче хама кәвар сине тытса пәрахнә майлах туйма тапратрам эп... арәм тетрәчёсем хушшинчен тухса ўкнё сән ўкерчёке әнсәртран курсан. Унта, сав ўкерчёкре, Альфияпа пёрле вёренекенсем кепёрленсе тәрассё. Пёр йёкёчё, арәм сүмөнчи, әна ыталамани кәна, чөмере, ытла сәт сыпсәннә. Кулать тата, хурах! Шутлатәп: «Капла

юрамасть, – тетёп сән ўкерчёке тетрадь хушшине арәм сисмелле марчиксе хурса. – Сыхәрах пулмалла, мёнле те пулин ярса илмелле...» Ярса илмелле! Калама, паллах, сәмәл. Чёлхе вәл анчәк хұри май-

УСӘЛМӘ

лах вылянать. Ярса илсе пәх-ха унта: техникумё пирён патран сахалтан та сирём сұхрамра. Ача йәтсах арәм хысәсән сыхласа сұреймён.

Эпё каллех хамәр епле вёреннине аса илтём. Хут таткисем сырса параттәмәр та хамәра зачетсем тума пуләшнә пикесемпе майрасене, вёсем эфир чённё вярәна хайсемех йәпәртатса чупса пыратчёс: е кинона, ташша, е кафене каяттәмәр унтан. Ресторансенче саркаланса ларнисем те пёрре кәна пулман. «Хе-хе, – тесе кулаттәмәр йёкётсем пёр-пёрин хушшинче, – ку янавар хёрарамсен упәшкийёсем ларассё пулё-ха килёсенче «шанчәклә» арәмёсем вёренсе сұрессё тесе. Хи-хи, ачисемпе аппаланассё пулё-ха, кёпе-тум сәвассё ёнтё. Хе-хе-хе...» Вәт кунта халь хама – хе-хе, вәт кунта халь хама – хи-хи. Ох, аллахәм, ма апплах култарнә-ши эс ун чухне пире ним айәпсәр арсынсенчен? Ой, аллахәм...

Иккёмёш сул кәна вёренет вёт-ха Альфия. Тата мён чухлё нушаланмалла ман, эй, ача-а-а!..

Тепрехинче пушшех вёчёрхенмелле пулса тухрё. Ир-ирех аләка шакканә сасә илтёнсе кайрё. Эпё әна пырса уснә-усман: «Касарәр, кунта кам пурәнать?» – тесе ыйтрё хуп-хура та япшар арсын. Әна хам хушамата каларәм. «Касарәр, – тесе тәнлавне шёвёр пұрнипе пәраларё

хайхи. – Вят ухмах!..» Те мана, те хайне каларё въл «ухмах» тесе. Хама каланă пекех туйанса кайрё темшён. Чим, ара, сән ўкерчёкре Альфияпа юнашар тăракан хура арсын мар-и ку? Ун пек те туйанать,

КЕВЁСУ

ытла ун пекех те мар...

– Темле арсын килчё, – пёлтертём арăма. – Ухмах тесе хăварчё.

– Килчё тёк, тăванăм, кёртмел-леччё, – ытахальтен хуравларё арăм. – Ухмах тет апла? Сана халь такам та тўрех палласа илет ҫав.

– Хуп-хура хай.

– Чикан-им?

– Пёлмес.

– Эсё пёлменнине манан пёлмелле-им тата? Такама та ерте-ерте килетён пулё-ха кунта эпё ҫук чух. Эрех ёҫме. Улах тума. Ҫапла-и?

– Каккуй эрех ёҫме кунта, – мақмак тумалли кăна юлчё ман.

Ҫав хушăра Альфия машăрăм хай халачён кёсийине темле хут татки чиксе хучё. «Ахă, – шут тытрам эп, – кăна кёҫёр илсе вуламаллах...»

Акă ёнтё каҫ пулчё, арăм ҫывăрма майланса кёрсе выртрё. Эпё алла кёнеке тытса вулама пикентём. Вулатăп-вулатăп та арăм выртакан кравать пуҫёнчи пăта ҫинче ҫаканса тăракан халат енне пăха-пăха илетёп.

– Эсё ҫывăрасшан мар-им паян? – илтёнет Альфия сасси.

– Каштах вулас-ха. Атту саспалли мённе пёлми пулса каятăп-иҫ саҫсим.

– Вула, эппин, вула.

Арăм маш-маш туса ҫывăрса кайсан кушак пек йăпшанса пырса халат кёсийинчен пур пек хутсене кăларса

илтём. Чим, мён ку? Карамель хучёсем ҫеҫ-и?

Пёр каҫ ҫывăрмастăп ҫапла, те-пре, виҫҫё... Эрне, иккё... Ялан карамель хучёсем кăна кăларса илетёп-ха арăм халачён кёсийинчен. Ҫав хушăра килти библиотекан кёнекисене пётёмпе тенё пекех вуласа пётертём, каҫсерен кичем ан пултăр тесе хула библиотекинчен ҫёклемё-ҫёклемёпе йатма пуҫларăм.

Куллен вулатăп та куллен арăм кёсийсене «ревизи тăватăп». Юлашкинчен унан кёсийинчен тăваткăлласа чикнё самай пысăк хут листи туртса калартăм. Акă мён ҫырнăччё унта: «Чунăм! – пёр сăмаха вуланипех куҫ тетреленсе кайрё ман. – Тăванăм! – сывлаш ҫитми пулчё иккёмёшне вуласан. – Ытарайми машăрăм! Анланап эсё каҫсерен мёншён вулама пусланине. Эсё ман кёсьесене кулленех мён тёллевпе тавърнине те тешмёртетёп халь. Сана, тăванăм, кёвёсу хурчёсем кёшёклеме пусланă иккен. Йывăҫа шёкё ҫинё пек. Эй, айван, мана кёвёсме салтав пур-и-ха сан? Ҫук! Ҫук! Ҫук! Выртса ҫывăр, ан хыҫкаланса лар кăлăхах. Сана хисеплесе те юратса,

техникум пётёрнё хыҫҫанах «купăста хушшине» кайса килме сăмах парса – Альфия, санан арăму».

Ку ҫырава вуласа тухсан намăсланса пит тёлкёшме тапратрё ман. Сисетёп, вёри питлех пекех пёҫерет въл. Пуҫа ҫёклерём те хам умрах Альфия ялкăшса кулса тăнине асърхарăм. Юри ҫывăрса кайнă пек пулнă иккен въл паян.

– Эх, айван, – терё въл ҫепёҫҫён, – мён чухлё вăхата сая ятан эсё капла каҫсерен кёвёссе ларса.

– Сая? – хăюланма пăхрăм эпё. – Ҫапах та питё усаллă пулчё маншан капла кёвёсни.

– Усаллă? Мён енчен усаллă вара въл – ухмахла кёвёсу?

– Епле – мён енчен? Темиҫе уйăхрах ҫитмёл пёр кёнеке вуласа тухрăм. Кёнеке вуламанни вара ман питё чылай пулса кайнăччё-ха. Вёренсе пётёрнёренпех тытманччё.

Иксёмёр те ахалтатса кулса ятамар та пёр-пёрне ҫепёҫҫён супърласа илтёмёр.

Рафкат КАРАМИ.

Тутарларан В.Енёш куҫарнă

– Мужчина, собирающийся вступить в брак, пять букв...

– Идиот!

Ачаранах ләпкә та ёсчен сын пулса ўсрә Хура Мётрин кёсён ывәлә Иван Дмитриевич Чернов. Фавәнпах пуль ёслә пурнәсне те пусләх сётелне йышәннинчен пусласа ячә. Тёп пусләх мар, пуләшаканә пекки. Салтакран таврәнсанах а́на колхозри комсомол организацийён секретарён заместительне суйланәччә. Фавән-тан пусланчә те унән пусләхра сўресси.

Халә ак вунә сул ытла ёнтә Иван Дмитриевич тёп хуларә пурәнәть. Паян вәл, уяв тесе-ши, яла ситнә те хәйён тахсанхи юлташә патне кёрсе курма шутларә.

– Иван Дмитриевич! – ыталарә а́на, самаях тачкаскере, хәйён малтанхи пусләхә пулнә Иван Иванович Урбаев. – Вунә сул ытла курман сана. Хулана кайрән та шыва путнә пекех сұхалтән...

Аса илү фәмхи майёпен сүтә лме пусларә.

– Ман патра, манән сұм пулса ёсленине манман-и? – хәнана сұрамёнчен ләпкаса илет Урбаев.

– Фамрәкләха а́стан манән ёнтә, – тавәрәть Чернов. – Киләштерсех тәрәшрәмәр темелле. Хутшәнман, туман ёс юлман пирён комсомолра ёсленә чух. Сан валли докладсем сыра-сыра та чылай тарларәм.

– Фәпла, политика теләшёнчен сана самаях писёхтертём ун чухне, – маччаналла пәхнә пек тавать Иван Иванович. – Лайәх сұм пултән эсә, Ваня. Фавәнпа хама председателе суйласан та сана хамран хәвармарәм. Колхоз лавне тавалла пёр сәтәрккә иккён чиперех туртрәмәр. Ас таватән-и-хата чән-чән хусаләх сынни пулма еплерех тән парса вёрентнине?

– Вёсех асра. Ху пёрер эрнелә хе хәнана тухса кайнә чухне мёнмён тумалине хут сине сырсах алран тыттараттән.

– Лайәх пуләшакан пултән, Ваня, – а́на каллех сұрамёнчен ләпкәть Иван Иванович. – Ахальтен-и хама

Александр САВЕЛЬЕВ-САС

Пусләх сұмә

районти пётём суту-илү ёсне шанса парсан туххәмрах сана каллех хамән сұма илтём. Значат, шәннә эп сана, юратнә. Таварсаврәнәш планёсене ирттерсе тултарнәшән преми те сахал мар илтёмёр. Сана та премисёр хәварман. Халәхән кулленхи нуши-ыйтәвне тивёстерессишён, халәхшән тәрәшма чылай вёрентрём сана ун чухне. Манман-и?

– Су-ук. Кирлә таварсем хысқан сўресе сёр-шывра ситмен кётес хәвармарәм, – аса илет хәна.

– Эсә кайсан ёссем япәхланма пусларёс ман, Ваня. Тәнлә-пуслә та вәрвар пуләшакан телне пулман эп урәх. Вёрентнин усси те сук. Пёччен пурне те туса ёлкёрейместён. Вара, ёсә юхәнтартән тесе, кәларчёс мана, – темёнле шутсәр хаклә япала сұхатнә чухнехи пек мёскённён каласма пусларә Урбаев. – Сан пек сын тупаймарәм урәх. Пёри черккәпе туслашать, тепри мораль теләшёнчен...

– Халә мён ёсрә? –

кәсәкланать хула сынни.

– Директорне халә те директорах эп, – тўрленерех ларать Иван Иванович, – пысәк мар кирлеч завочён директорә. Ёслетпёр майёпен, кирлеч хатёрлетпёр. Заместителе ёнер кәна хўтерсе кәларса ятәм. Тавара сулахаялла а́сатма тытәнчә. Ваня, таврән каялла, – хәнана кусёнчен пәхәть директор. – Куса хупсах хам патә йышәнәтәп. Унта-кунта тухкаласа сўреме машини пур. Уйәхранах кирпёчрен сұрт туса лартән. Кирпёч – во! Хатёрри те пёр сұртләх пур. Таврән...

– Мана шәннәшән, чённәшён тавах, Иван Иванович. Анчах ёсә пәрахса килейместеп пуль. Аван мар...

– Мён ёсрә эс халә?

– Заместительрех ёнтә.

– Камән?

– Министрән.

– Фәпла, лайәх пуләшаканшән кирек а́ста та вырән пур фав...

– Епле шәнса пәсәлтәр?
– Пусләхсем манран сивёнчёс те.
– Как простудились?
– Начальство охладело ко мне.

Г. Иорш ўкерчә

– Ах, Таня, ах, мён тумалла-ши? Икё каччәпа тёл пулмалла-ске манән паян! Ах, хәшён патне тухам-ши? – җапла ахахлатса та ши-шилетсе Ирина ман сума пырса ларчә. Тёл-нтермөш хёр ача вәл Ирина: анраса кайсан ахлатма пуслать, пёр-пёр иккелентерекенни сиксе тухсан шилетме тытәнань.

– Иккешёнпе те тёл пул! Анча курнаҗусен хуши 3-4 сехет пултәр, – әс паратәп ләплана пә-лмесёр пүлём тәрәх кумакан хёр тусәма. Әстан йәтәнса анчә ман чә-лхе сине «3-4 сехет» тата мёншён шәпах савән чухлө вәхәт – хам та пә-лместәп.

Хёр пурнаҗсә җапла вәл: е никам та сук, е сасартәк харәссән темиҗ-ен. Хам та Ирина пекех тунсәхласа курна. Тантәшәмсен пурин те савнийёсем пур, кинона, театра пөччен сүремеҗсә, кафере тулевсёр апатланаҗсә, санән та хәвна юраттарас килет – эсә вара хәр тәләххән. Чи телейсёр шәпа! Ларан общежити пүлёмөнче җәлтәр вырәнне тәксёмрех обой җинче миҗе хәнкәла сур сёр хыҗсәнхи апат шыраса чупса сүренине шутласа. Тёмсәлсе итлен кантәк леш енчи шәпләха, студентсен хулинче аташса кайна пёр-пёр принцән шурә лаши шаклаттарса килни илтәнмест-и тесе. Пәлетән, кәләххә, пөрех тәнлама пәрахаймастән каҗхи шәпләха – юрата-а-ас килет вәт-ха! Ау! Әста эсә, шурә лаша җинчи принц?

Малтанах темиҗе сұл каялла каласқаланә Миша тупәнчә. Общежитире пёр пүлёмре пурәнакан Алисәран ман пата җичә сехетсенче килессине пәлтернә. Юрә, килтөрех. Паләртнә вәхәтчен сәрланса, япшар тумланса хайхискере кәтсе лараттәм. Җак самантра пүлём аләкне кұршә ял хөрә Карина яриех уҗса ячә.

– Таня, савән! Сан пата каҗ пулт-типе 7-8 сехетсенелле Коля килетәп терә, – пәлтерчә вәл хыпәнса. Элөк каччипе уйәх каялла паллашнәччә.

Ольга РУБЦОВА

Икё кайәка хәваласан

Кәмәла кайнәччә вәл: сүллөскер, патмарскер. Чөлхе факультетәнче вөрентәп вәт. Уйәх тәршшөпех хөрсенчен салам ярса тәчә Коля, халь акә хәй кәсех ситмелле! «Ах, Коля, сав уйәха тепөр пёр куна куҗарма сукчә-им-ха? Көсөр Миша килмелле вәт-ха», – кәшт сәтөлех те илтәм хам әшра, Элөк принцне үпкелесе. Мён тәвас халә? Пуләшу ыйтма темиҗе пүлём урлә пурәнакан Зина юлташ патне вәстертәм. Вәл – әслә. Ахальтен-им психолога вә ренет. Әна хам икә каччә хушшинче вәткеленнине калама өлкөреймерәм – пёр пүлёмрех пурәнакан тепөр пулас чөлхеҗә, шәрәх санталәкри пек чөлхине йытә сури пек кәларса хаш-какан Марина чупса килчә.

– Таня, әста сұхалса сүрен эсә? Таҗта та шырап сана, гастронома та чупса кайса килтәм, сан пата... сан пата... – сывләшне савәрсә ярай-масть тантәшәм, – Миша килнә. Пүлёмре кәтсе ларать, – терә.

– Ак тата! Мён-ма кәртсе янә әна вахтәра? Ытти чух паспорт парса хәварсан та яхәнне ямаҗсә.

Хәвәрттән аяла чупатәп.

Кольәпа алран алә тытса ура-

ма тухрәмәр. Общежитие хирөсех паркри пилеш айөнче Миша тәра парать. Маринәпа. Пёр-пөрне алли-сенчен тытнә. Эпә айккиелле тапса сикрәм.

– Эсә мён, марафон чупма тухрән-им? – тәрәхлама хәтланчә ман хыҗран аран пашкаса пыракан Коля. – Е эпә килнипе савәннәран чөрү хавас сикнипе ху та сиккипе пыратән?

– Хә, пит кирлө пул! Балконран шывпа сапакансене савәнтарас кил-мерә, – сәтсе каймарәм хам та. Пуҗ җапла хәвәрттән сұхалса каймасәр шухәшлама пултарнинчен тёлөнтәм. Экзаменра җапла тавсәруллә пуласчә унән!

Пөрер сехет залив хөррипе уҗалса суренә хыҗсән каялла сұл тытрәмәр. Хальхинче сөпөсрех пулас терәм Кольәпа. Кәштах сума сөртәнме те ирөк патәм. Каялла әна общежити умөнчен курәнман сұлпа ертсе килтәм. Аләк патне ситиччене әсаттармарәм.

– Чипер, ыран татах килөп, мана килөшрә, – терә каччә мана куҗран әшшән тинкерсе. Каллех сөртө-несшөн пулчә – ирөк памарәм.

– Сук! Ыран эпә тухаймастәп, – хыпәнса үкрәм эпә, – экзамена хәтө-рленмелле манән. – Мишәпа Маринәпа иккөш киноран килсен ыран курнаҗсасси пирки каласса татәлма шухәш тунине әна калаймастәп вәт-ха эпә. – Виҗмине кил.

– Экзамен килет те каять вәл – юрату юлать, – терә хуҗак кәмәллән Коля. Җаплах пусәрәнчәклән пәрахса утрә.

Эпә Маринәпа Мишәна кәтрәм. Курәнмарөс. Тантәшәм киноран килнә те тахсанах пүлёмре пулө тесе общежитие кәтәм. Марина унта та сук. Ун вырәнне кравачә җинче хамәр ял каччи лара парать – пирө-нпе икә кил урлә Вася.

– Акә Таня ситрө те. Төп библиотекәра кәнеке әшне путса йәлт халтан кайнәскер, – терә Али-са пөрре ман өнне, тепре каччә сине куларах пәхса.

(Вөсә 12-мөш стр.)

Икѐ каййака хяваласан

(Вѐсѐ. Пусл. 11-мѐш стр.)

– Ырӑ каҗ, Вася, – вайсӑррӑн йӑл кулма хӑтлантӑм эпѐ. Каччи аванаха вӑл, сӑн-сӑпачѐ те, пѐвѐ-сийѐ те килѐшӗллѐ. Ёҗлеме те хулари пѐр самай чаплӑ фирмӑра ёҗлет. Уҗсине те аван илет текелетчѐс.

Васьӑна эпѐ сӑн ўкерчѐксем кӑтартса лартӑм. Ялти хыпарсене сӗтсе яврӑмӑр. Алисӑпа Ирина вӑрттӑн кула-кула кухньӑна апат пѐсѐрме тухрѐс. Кӑштахран алӑк умѐнче хѐрсем темле каччӑна пикенсех темѐн ӑнлантарнине, ўкѐтленине илтрѐм. Самай хѐремесленнѐ Алиса пӗлѐме кѐрсе ман пата Дима кѐресшѐн пулнине калама пуҗларѐ. Вася ним ӑнланмасӑрах сӑн ўкерчѐксене тѐсесе ларчѐ-ха. Ҙав самантра алӑк уҗӑлса кайрѐ те – Дима кѐрсе тӑчѐ.

«Эй, Турӑҗӑм, мана пѐр лайӑх чун савни антарса парсамччѐ тесе час-часах ыйтаттӑм эпѐ санран. Анчах пѐр каҗрах таваттӑн – ытла нумай-җке...» – ўпкелешсе шутлатӑп хам ӑшра.

Халѐ малалла виҗҗѐн пӑхма пуҗларӑмӑр сӑн ўкерчѐксене. Манӑн каччӑсем шӑп лараҗҗѐ. Вася җеҗ маҗлата-маҗлата сывлать. Туятӑп, чунѐнче темѐн хѐрет. Эп чарӑнми пакӑлтататӑп. Мѐн калатӑп – хам та ӑнланмастӑп, иккѐшне те юрама хӑтланатӑп. Хушӑран пӗлѐме ларутӑрава тѐрѐслемелле Алиса кѐре-кѐре тухать. Чӑхлатса тенѐ пек тухса каять. Чухлатӑп ѐнтѐ, кухньӑра Иринӑпа иккѐшѐ йӑванса кайиччен ахӑлтатаҗҗѐ. Аран-аран май тупса Алисӑна куҗ хѐсетѐп, Васьӑна илсе тухса кайма хушатӑп. Хѐр ачи вӑл ӑслӑскер, тавҗӑрса илчѐ, кӗршѐ ачине җавӑтса тенѐ пек кайрѐ.

Тинех эпир Димӑпа иккѐн. Анчах сӑпай Дима тӗрех тухса кайма тӑчѐ.

– Чей ёҗмесѐр ан кай ѐнтѐ, пирѐн тутлӑ печени пур, – чарма хӑтлантӑм хама чӑнласах та килѐ-

шекен каччӑна.

Дима юлмарѐ, хӑвӑрттӑн сыв-пуллашрѐ те кайрѐ.

Васьӑпа Алиса кухньӑран чылай кайран тин килчѐс. Хӑйсен сӑнѐсем темшѐн җиҗсе тӑнӑ пек туйӑнчѐ мана. Чейпе сӑйланнӑ май та кӗршѐ ман җинчен манса кайнӑ пек Алисӑпа сӑмахларѐ. Ку мана җѐтѐлтерме те пуҗларѐ, эпѐ җак самантра Вася хӑвӑрттрах тухса кайтӑрчѐс җеҗ тесе лартӑм. Дима кайнӑшӑн вара кулянтӑм. Лайӑх ачаччѐ, текех йӑтанса анас та җук пек туйӑнчѐ вӑл ман тѐле.

– Санӑн каччу пулчѐ-им вӑл? – ним пулман пекех ыйтрѐ Вася. – Ничавӑ. Лайӑх ача пек туйӑнчѐ. Хам санӑн пиччӗ пулнӑ пулсан эпѐ ӑна санпа җӗреме чарман пулӑттӑм. – Хӑй темшѐн Алиса ѐнне кӑмӑллӑн пӑхса илчѐ.

Марина таврӑнчѐ. Сӑнѐ хѐрелсе кайнӑ. Пирѐнпе пѐрле чей ёҗме лармарѐ, иккѐмѐш хутра пурӑнакан Валя патне хӑвӑрттӑн тухса кайрѐ.

Алиса та чей чашкисене җумалла кухньӑна ӑсанчѐ. Вася та туртӑнчѐ

те – эпѐ асӑрхарӑм – манран аванмарланса җеҗ ларса юлчѐ пулмалла. Каллех маҗлатма пуҗларѐ. Унтан җӑтса тӑраймарѐ: «Сирѐн унта кӑстрыль тыткӑчи те лӑнкӑртатма пуҗланӑ иккѐн, юсаса хӑварас пуль, гайкине хытарас», – тесе кухньӑна шӑвӑнчѐ.

Эпѐ пӗлѐмре пѐчченех тӑрса юлтӑм. Чун хурланать. Ёҗеклес килет. Макарса вилес килет. Каллех пѐччен. Каллех турӑран кама та пулин ярса пама ыйтма тивет.

...Ирина килчѐ. Вӑл та пусӑрӑнчӑк кӑмӑллӑ. Вырӑнѐ җине ўпне тӑсӑлса выртрѐ те пуҗларѐ:

– Ах, Таня, ах, мѐн тумаллаши? Икѐ каччӑран хӑшне суйласа илмелле-ши? Ах, мѐн-ма иккѐшѐ те килѐшеҗҗѐ-ши? Эй, турӑ, каласам, пӗрнӗне тӑсса кӑтартсам, хӑшѐ манӑн чӑн-чӑн чун варли? Ах, ах...

Эпѐ Иринӑпа юнашар тӑсӑлса выртрӑм, хамӑртан хамӑр, хамӑр айванлӑхран кулма пуҗларӑмӑр. Унтан иксѐмѐр ыталанса, куҗҗульпе чыхӑна-чыхӑна йѐме пикентѐмѐр.

10 уйрӑмлӑх тупӑр
Найди 10 отличий

Ревизор

Аптраманкассинче ёслесе пурӑнакансем колхоз пёвинче пулӑ ёрчетнӑ. Ӑна вӑлтапа кӑна тытма ирӑк панӑ. Ҙак йӑркене пӑсакансене пысӑк штраф тӑлеттерме йышӑннӑ.

Пӑррехинче Чунсӑр Палюк пёве хӑрринче ютран килнӑ «Волга» автомашина ларнине асӑрхать. «Ку вӑл ырра мар, хула җыннисем сӑрекепе пулӑ тытма килнӑ», – тесе шутлать вӑл. Анчах җывӑха пыма шикленет. Тимлӑ Палюк кун җинчен колхоз правленине пырса евитлеме шутлать. Ҙав самантра шӑпах лару пынӑ.

– Эсир кунта йӑм җётсе ларатӑр. Браконьерсем пёвери пулла тытса пётересҗӑ, – пӑлтерет вӑл пухӑннисене.

Правлени членӑсем канашлӑва хупсах «браконьерсене тытма» тухса җупаҗҗӑ. Анчах кӑлӑхах-мӑн. «Волга» хуҗи җут санталӑка хӑтӑлекенсен ёҗне тӑрӑслекен ревизор иккен.

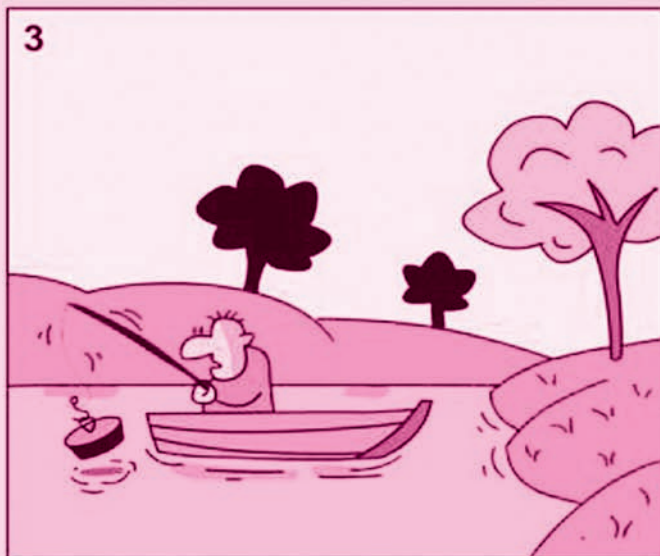
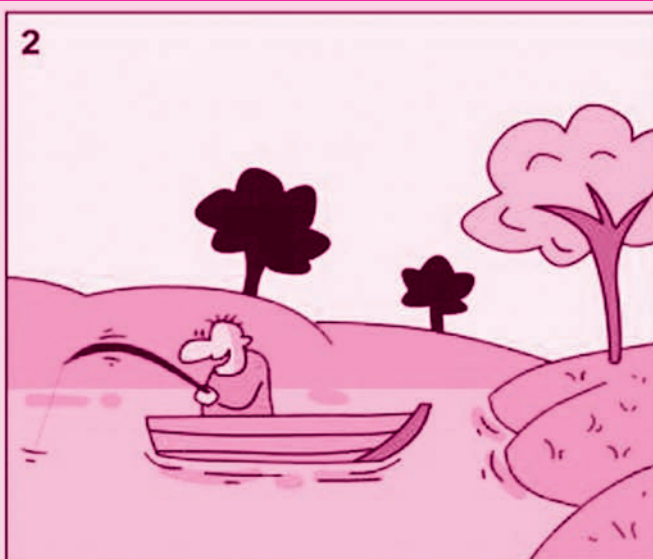
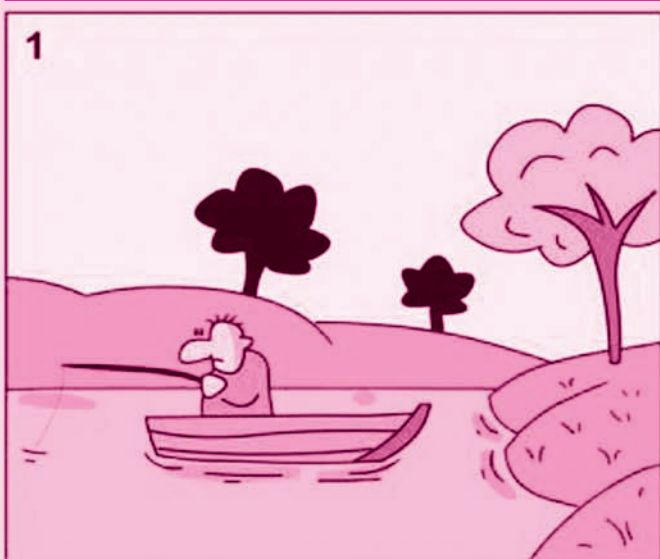
Шикли шикленӑ

Пӑррехинче Чунсӑр Палюк кӑршӑ яла кайма тухнӑ. Ҙуран. Ҙул җинче вӑл алри ачаллӑ хӑрарӑма хӑваласа җитет. Лешӑ ӑна курсан тарма пуслать. Чунсӑр Палюк җитет-җитетех.

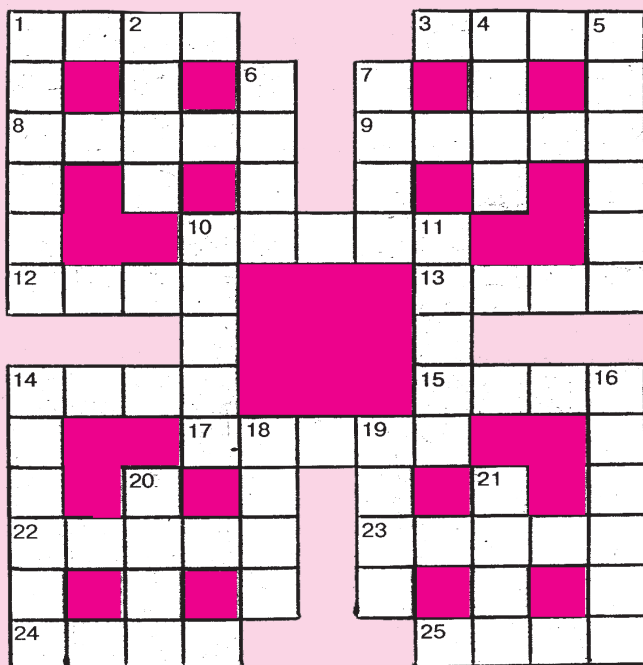
– Мӑншӑн таратӑн? – ыйтать Палюк.

– Ара, палламан җын тапӑнса ирӑксӑрлесрен хӑрарӑм, – пытармасть хӑрарӑм хӑй шикленнине. Сире, арҗынсене, шанса пётер-ха.

А.ЮМАН

КАПКАНКАШМӐШ

Владислав ПЛАТОНОВ хатёрленё,
Шупашкар районё, Шоркка ялё

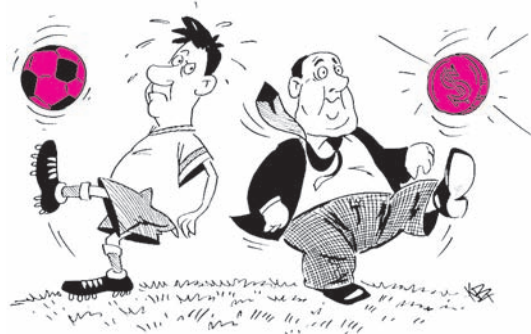
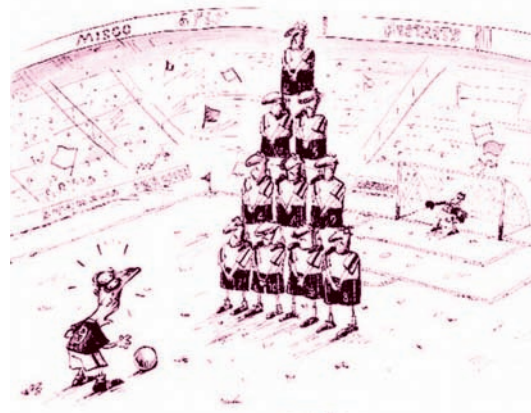
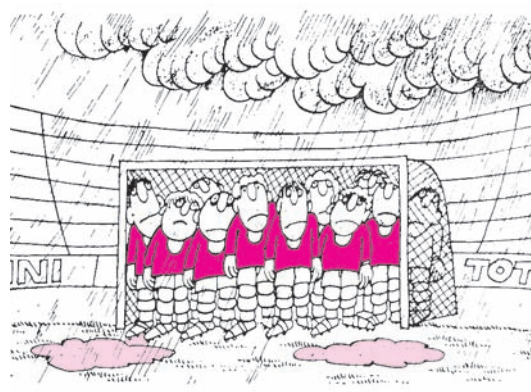
Сылтамалла: 1. Усал хунеме ҫамарта сарринче те ... тупнӑ. 3. Ӑмӑртса чупмалли пёчёкҫё автомобиль. 8. Айван та тӑмсай ҫынна тӑм ...па танлаштарасҫё. 9. ҫын аллипе кӑмакаран ... туртма лайӑх. 10. Ёҫчен ҫыннӑн ...ё те ир вӑранать теҫҫё. 12. Илнё лаша ӑнмасан – ҫулталӑка хуйхӑ, илнё... ӑнмасан – ёмёрлёхе хуйхӑ (калар.). 13. ҫывӑрас умён ҫӑвар карӑлни. 14. Линкка-линкка авкаланма юман ... кирлё (юрӑран). 15. Пан улми сорчё. 17. Арҫын ача ячё. 22. Республикӑра тухакан «... хёрарӑмё» хаҫат. 23. Ирхи ... тутӑ пулнӑ тенё. 24. Пуҫ тавра ... – капла шухӑшласа пӑхмалла. 25. Кушаксен йышне кёрекен чёр чун.

Аялалла: 1. Хурантан яшка ярса памалли ... 2. Мӑйракаллӑ тискер чёр чун. 4. Кӑнтӑрта ӱсекен пан улми. 5. Каскаласан – ..., калаҫсан – сӑмах. 6. Патшалӑх символё. 7. ҫёр сум ... пуличчен ҫёр тус пултӑр. 10. Кёлет. 11. Пёчёк пӑшал. 14. ҫӑткӑн вёсен кайӑк. 16. Васкакан .. пулнӑ тет. 18. ... – амӑшёсёр ӱсекен тӑлӑх ача. 19. Кёпен аялти пайё. 20. Ёлёк. 21. Юмахри пёчёк хёр ача.

Иртнё номерте пичетленнё капкӑнкашмӑш хуравёсем:

Сылтамалла: 1. Ара. 3. Ира. 5. Тарту. 6. Арман. 8. Рак. 10. Тура. 13. Анис. 15. ҫӑварни. 16. Ката. 18. Курс. 19. «ЛИАЗ». 20. Пони. 21. Ӑсла. 24. Лена. 27. Отоскоп. 28. Алса. 29. Арча. 34. Карат. 35. Сарай. 36. Ана. 37. Ака.

Аялалла: 1. Анра. 2. Амур. 3. Ирак. 4. Алма. 5. Турат. 7. Нанду. 9. Арат. 10. Тук. 11. ҫамарта. 12. Антонов. 14. Сӱс. 17. Ала. 18. Кил. 21. Ӑса. 22. Лисук. 23. Усал. 25. Еврей. 26. Ача. 30. Урна. 31. Атма. 32. Ӑста. 33. Урпа

Сӑмахсӑрах.

Без слов.

